

ОД ПРЕВОДИЛАЦА

Пре више од десет година међу београдским математичарима прочула се вест да је познати руски математичар Анатолиј Тимофејевич Фоменко, истражујући старе историјске текстове и Библију, дошао до необичне теорије о потреби темељите промене хронологије историјских догађаја. Своју теорију је у кратким цртама изложио у рукопису, откуцаном на стотинак страна. После извесног времена то је пало у заборав. А онда се године 1990 у Москви појавила књига са детаљним излагањем целе теорије и математичких метода примењених у истраживању. Због догађаја наредних година, сецесионистичког рата у Југославији и наметнутих санкција, књига је доспела у Београд са малим закашњењем. Ту књигу, као и ранији рукопис, у Београд је донела Слободанка Јанковић из Математичког института САНУ. Затим је 1992/93 за време боравка у Москви један од нас имао прилику да се са Фоменком лично упозна, више пута састане и дискутује о садржају књиге и другим питањима која се тичу поменутих теорије. Кратак приказ ове књиге на српском језику се појавио из пера Милана Божића, професора Математичког факултета¹. После свега, рођена је идеја да се књига преведе на српски језик и тиме постане доступна широком кругу читалаца српског говорног подручја.

Шта је допринело да се упустимо у посао око превода и приређивања ове књиге? Свакако, изузетна занимљивост и утемељеност Фоменкове теорије, којом коренито ревидира историју Европе пре XIV века. Ревизија се у великој мери тиче и словенских простора, некадашњих и садашњих. Њена највећа врлина је што је изведена егзактним, математичко-статистичким методама, што ће свако ко познаје снагу и строгост тих научних метода, умети да цени. По Фоменковом мишљењу, до таквих грешака у хронологији је могло доћи зато што је данашња хронологија стварана у XIV веку (на основу старих писаних докумената) у уском кругу научника блиских Језуитском реду Католичке цркве, а затим само некритички преписивана у историјским делима и уџбеницима.

Аутор књиге Анатолиј Тимофејевич Фоменко је у свету познат математичар, један од најмлађих чланова Руске академије наука, професор Механичко-математичког факултета Московског државног универзитета, аутор многих математичких књига и уџбеника, цењени предавач, а поврх свега и сликар-аматер.

Мањи део књиге, око 15%, садржи опис примењених математичких метода, и тај део просечном читаоцу може бити теже разумљив. Међутим, претежни део књиге чини критика уобичајених метода датирања догађаја, излагање мање познатих занимљивих историјских чињеница и резултата до којих је дошао. Они су такви да заинтересованог читаоца тешко да могу оставити равнодушним.

¹ М. Божић: Проблематичност старе учитељице. Галаксија, бр. 245, октобар 1994.